

H&M: VA PROMETRE SOUS DIGNES, PERÒ EN REALITAT EL PERSONAL COBRA SALARIS MISERABLES

CONCLUSIONS DE LA RECERCA SOBRE ELS SALARIS DELS PROVEÏDORS ESTRATÈGICS D'H&M

RESUM

El Grup H&M és un dels minoristes més importants, amb 4.801 establiments arreu del món.¹

El novembre de 2013 va anunciar que tots els "proveïdors estratègics d'H&M hauran de disposar d'estructures per pagar salaris dignes l'any 2018. En aquesta data, això afectarà unes 850.000 persones del sector tèxtil".² En aquells moments, aquest personal fabricava el 60% dels productes de la marca, procedents de "proveïdors estratègics i prioritaris", certificats per H&M amb la medalla d'or o de platí.³

Poc abans d'esgotar-se el termini fixat per H&M, vam analitzar sis d'aquestes fàbriques per comprovar quant cobrava el personal i si el seu salari s'aproximava a un sou digne.⁴

Entre març i juny de 2018, l'equip de recerca va parlar amb 62 treballadors i treballadores a Bulgària, Turquia, l'Índia i Cambodja. Aquest document exposa les conclusions més importants de la investigació. També s'ha publicat una versió ampliada de l'informe amb més dades i informació de context sobre cada país.⁵

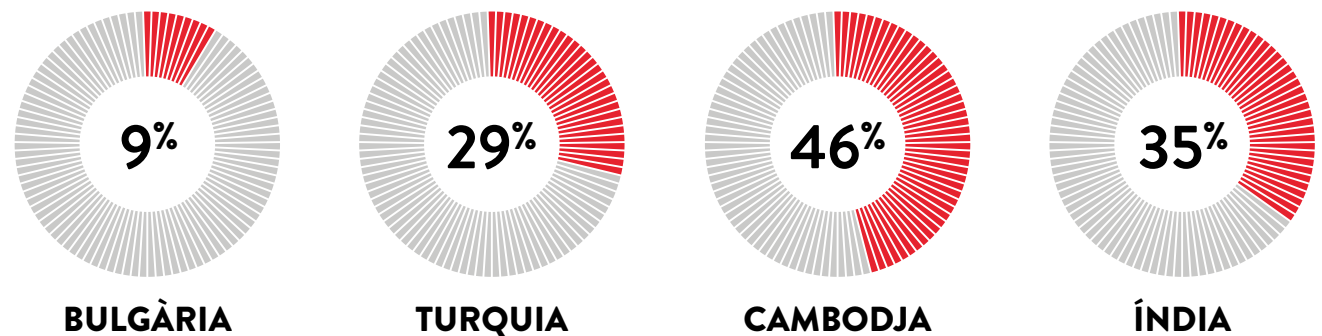
SALARIS DE MISÈRIA AMB VULNERACIONS DELS DRETS HUMANS I DE LA NORMATIVA LABORAL

- Tot el personal entrevistat cobra molt menys del que es pot considerar un salari digne.
- Moltes de les persones entrevistades i les seves famílies viuen per sota del llindar de pobresa.
- La quantitat d'hores extraordinàries fetes pel personal sol superar el màxim permès per la llei.
- Treballar els diumenges és habitual.
- Les hores extraordinàries no sempre es retribueixen tal com estableix la legislació.
- La immensa majoria desconeix com es calculen els salaris.
- Desmaiar-se a la feina és un fenomen habitual en moltes de les fàbriques investigades.
- El personal de totes les fàbriques analitzades té por d'organitzar-se mitjançant sindicats independents.

TOT EL PERSONAL ENTREVISTAT COBRA MOLT MENYS DEL QUE ES POT CONSIDERAR UN SALARI DIGNE

El personal entrevistat a Turquia i l'Índia guanya aproximadament un terç del que se suposa que seria un salari base digne. A Cambodja, cobren gairebé la meitat, i a Bulgària, **menys del 10% del que es considera un sou digne** per una jornada de feina normal.

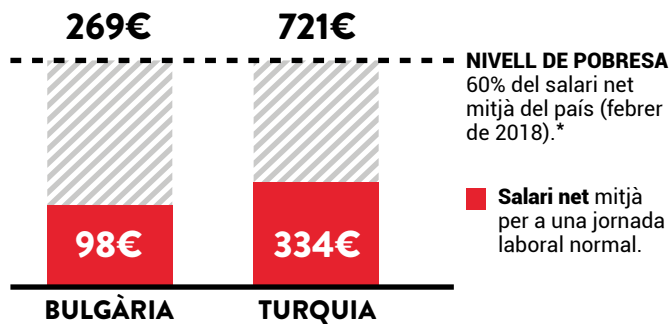
PROPORCIÓ SALARI REAL/SOU DIGNE

A Bulgària i Turquia el salari mínim i el sou real de les persones treballadores són molt més baixos que els llindars de pobresa fixats pels governs i la UE. El sou del personal búlgar d'H&M entrevistat equival a **menys de dos terços del nivell de risc de pobresa de la UE**, tot i treballar més de 80 hores setmanals!

EL SOU DEL PERSONAL BÚLGAR ÉS DOS TERÇOS MENYS QUE EL LLINDAR DE POBRESA DE LA UE

*No disponible per a l'Índia i Cambodja.

A Bulgària, **cap de les persones enquestades arriba a cobrar el salari mínim interprofessional** per una setmana normal de feina i ningú no rep la remuneració adequada per les hores extres.

A l'Índia i Turquia, una part del personal entrevistat només cobra el salari mínim interprofessional si efectua hores extraordinàries i acaba la quota de producció assignada. A banda de vulnerar el requisit legal que el salari mínim s'ha de percebre treballant una jornada laboral normal, l'OIT considera que això és **treball forçós**.

Algunes de les persones entrevistades de l'Índia **no arriben a cobrar el salari mínim interprofessional ni fent hores extraordinàries**.

“ ELS SALARIS SÓN TAN BAIXOS QUE HEM DE FER HORES EXTRES PER COBRIR LES NOSTRES NECESSITATS BÀSIQUES. ”

(Testimoni de l'Índia)

El personal es veu obligat a fer una **quantitat excessiva d'hores per sobreviure**. A tres de les sis fàbriques investigades el nombre d'hores extraordinàries solia excedir el màxim legal permès. Treballar els diumenges és habitual en tots els països. Durant el període analitzat, la quantitat d'hores extres del proveïdor búlgar d'H&M certificat amb la medalla d'or va assolir un nivell escandalós.

“ MAI NO ENS PODEM PERMETRE ANAR AL CINEMA. FER VACANCES ÉS INIMAGINABLE. GAIREBÉ NO PUC VEURE ELS MEUS FILLS. EL MEU MARIT ES QUEIXA QUE QUAN ARRIBO A CASA ESTIC TOTALMENT ESGOTADA. ”

(Testimoni de Bulgària)

En totes les fàbriques el personal té por d'organitzar-se mitjançant **sindicats independents**, mentre que en dues de les sis empreses analitzades les activitats sindicals s'han prohibit directament. En quatre països, els equips de recerca van destacar que a les fàbriques proveïdores d'H&M no es respecta la llibertat sindical, factor que contribueix substancialment a mantenir els salaris baixos.

La majoria de les persones enquestades no sap com es calculen el salaris.

Als quatre països es produeixen irregularitats relacionades amb multes per motius disciplinaris i el pagament de les hores extraordinàries.

Els salaris de misèria, la pressió constant, les tasques domèstiques i de cures que han d'assumir les dones, la mala qualitat de l'aire i les altes temperatures a la feina fan que **desmaiar-se sigui un fenomen habitual** a les fàbriques de Bulgària, Cambodja i l'Índia.

A **Cambodja**, la nostra recerca no va detectar millores en uns quants aspectes que l'informe de 2016 ja havia analitzat (*When "best" is far from good enough. Violations of workers' rights at four of H&M "best-in-class" suppliers in Cambodia*).⁶ Continuen produint-se irregularitats relacionades amb la quantitat i la retribució de les hores extraordinàries, així com multes disciplinàries, i segons les persones treballadores entrevistades, l'ús excessiu de contractes temporals i les condicions de salut del personal han empitjorat.

“ SÓC L'ÚNICA FONT D'INGRESSOS DE LA FAMÍLIA. HAIG DE DONAR UNA EDUCACIÓ ALS MEUS FILLS. M'HAIG D'ESFORÇAR PERQUÈ TINGUIN UN FUTUR MILLOR I NO HAGIN DE TREBALLAR A UNA FÀBRICA TÈXTIL COM JO. ”

(Testimoni de l'Índia)

ESCALA SALARIAL DE BULGÀRIA ⁷

(LEVS/EUROS/DÒLARS)

192 BGN
98 EUR
117 USD

Salari mitjà net del personal entrevistat per una jornada de treball normal (sense hores extraordinàries, calculat a partir del salari net global).⁸

400 BGN
204 EUR
244 USD

Salari mínim interprofessional net durant el període analitzat (març-maig de 2018).⁹

507 BGN
259 EUR
309 USD

Salari mitjà net del personal entrevistat, incloent-hi hores extraordinàries i bonificacions.

528 BGN
269 EUR
318 USD

Llindar de pobresa: 60% del salari mitjà net del país (2017).¹⁰

737 BGN
375 EUR
429 USD

Llindar de pobresa per a una família (2017): **llindar de risc de pobresa de la UE-SILC**.¹¹

800 BGN
407 EUR
465 USD

Proposta sindical de **salari mínim interprofessional**: confederació KNSB/CITUB (2017).¹²

1.000 BGN
511 EUR
597 USD

Proposta sindical de **salari mínim interprofessional**: Podkrepa (2017).¹³

BGN 2.180
EUR 1.112
USD 1.330

Salari base digne segons les estimacions del personal entrevistat (2018).¹⁴

BGN 2.340
EUR 1.192
USD 1.471

Càlcul sindical de les **despeses mínimes necessàries per viure dignament** (salari digne): KNSB/CITUB (abril de 2018).¹⁵

“ ENTRES A TREBALLAR A LA FÀBRICA A LES 8 DEL MATÍ, PERÒ MAI NO SAPS QUAN TE'N PODRÀS ANAR. A VEGADES PLEGUEM A LES 4 DE LA MATINADA. ” (Testimoni de Bulgària)

ESCALA SALARIAL DE TURQUIA ¹⁶

(LIRES TURQUES/EUROS/DÒLARS)

1.603 TRY
334 EUR
414 USD

Salari mínim interprofessional net durant el període analitzat (març-maig de 2018).

1.750 TRY
365 EUR
452 USD

Salari mitjà net del personal entrevistat per una jornada de treball normal (sense hores extraordinàries, segons els contractes).

1.957 TRY
408 EUR
505 USD

Salari mitjà net del personal entrevistat, incloent-hi hores extraordinàries i bonificacions.

1.893 TRY
416 EUR
491 USD

Proposta sindical de **salari mínim interprofessional**: confederació Türk-İş.¹⁷

3.391 TRY
721 EUR
893 USD

Llindar de pobresa: 60% del salari mitjà net del país (febrer de 2018).¹⁸

5.250 TRY
1.333 EUR
1.496 USD

Llindar de pobresa per a una família (juny de 2017).¹⁹

5.331 TRY
1.133 EUR
1.403 USD

Càlcul de les **despeses mínimes necessàries per viure dignament** (salari digne): sindicat Türk-İş (febrer de 2018).²⁰

6.130 TRY
1.182 EUR
1.414 USD

Salari base digne segons les estimacions del personal entrevistat (maig 2018).²¹

ESCALA SALARIAL DE CAMBODJA ²²

(RIELS CAMBODJANS/EUROS/DÒLARS)

683.482 KHR
146 EUR
170 USD

Salari mínim interprofessional durant el període analitzat (juny de 2018, salari mínim fixat el 5 d'octubre de 2017). Tan sols el personal dels sectors de la roba i el calçat disposa d'un sou mínim establert legalment.²³

998.319 KHR
171 EUR
207 USD

Proposta de **salari mínim interprofessional**: Federació Sindical de Cambodja (1 de maig de 2018).²⁴

896.568 KHR
190 EUR
223 USD

Salari mitjà net/brut del personal entrevistat sense hores extraordinàries.

1.149.860 KHR
244 EUR
286 USD

Salari mitjà brut del personal entrevistat incloent-hi hores extraordinàries.

1.939.606 KHR
410 EUR
477 USD

Asia **Floor Wage** (2017).²⁵

ESCALA SALARIAL DE L'ÍNDIA ²⁶

(RUPIES/EUROS/DÒLARS)

7.531/7.339 INR
94/91 EUR
116/113 USD

Salari mínim interprofessional net durant el període analitzat (març-maig de 2018) d'un sastre de primera categoria.

7.776 INR
97 EUR
120 USD

Salari mitjà net del personal entrevistat sense hores extraordinàries.

9.245 INR
115 EUR
142 USD

Salari mitjà brut del personal entrevistat incloent-hi hores extraordinàries.

18.000 INR
224 EUR
277 USD

Proposta sindical de salari mínim interprofessional: Central de Sindicats de l'Índia (CITU) i Congrés de Sindicats de l'Índia (AITUC).²⁷

22.000 INR
297 EUR
340 USD

Asia **Floor Wage** (2017).²⁸

COM ESTÀ APLICANT H&M EL SEU "FULL DE RUTA" ESTRATÈGIC PER INCENTIVAR QUE ELS GOVERNS EQUIPARIN EL SALARI MÍNIM INTERPROFESSIONAL AMB UN SOU DIGNE?

Una de les quatre estratègies que H&M va presentar al seu *Full de ruta per assolir salaris dignes* va ser encoratjar els governs a fixar salaris mínims equiparables al que serien unes retribucions dignes. La lluita que s'està produint a Bangla Desh mostra com està actuant H&M en aquest tema. Malgrat que s'ha demanat reiteradament a aquesta marca que doni suport públic a la fixació del salari mínim interprofessional proposat pel personal i els sindicats, H&M s'ha mantingut en silenci sobre aquest punt,²⁹ mentre que les empreses de Bangla Desh han estat impulsant un salari mínim que ni tan sols suposa un augment real de cap mena.³⁰

Tot i que H&M participa d'iniciatives multipartites³¹ amb governs nacionals per assolir retribucions dignes, en tots els països analitzats el sou mínim encara està molt per sota del que es calcula que seria un salari digne. Mentrestant, el minorista de moda s'aprofita de les subvencions i els ajuts governamentals de diverses maneres. Per exemple, se subvenciona el transport de les peces de roba, es legalitza que l'alumnat en pràctiques cobri per sota del salari mínim, s'ofereixen exempcions fiscals i les empreses es beneficien d'una legislació favorable.

“ PER ESTALVIAR COMPREM ROBA DE SEGONA MÀ. FINS I TOT, A VEGADES ÉS D'H&M! ” (Testimoni de Bulgària)

“ VISC AMB ELS MEUS PARES I ELS MEUS FILLS S’HAN QUEDAT AL POBLE. AQUÍ NO ENS PODEM PERMETRE VIURE JUNTS. ” (Testimoni de l’Índia)

“ LA MAINADA NO POT PARTICIPAR DE LES ACTIVITATS ESCOLARS PERQUÈ TENIM PROBLEMES ECONÒMICS. A VEGADES, ELS COMPANYS DE CLASSE ES MOFEN DELS MEUS FILLS I FILLES PERQUÈ VIVIM EN CONDICIONS DE POBRESA. ” (Testimoni de Turquia)

“ EL CONTRACTISTA EM CONCEDEIX PRÉSTECES SOVINT I ELS TORNO AL CAP D’UN MES. COM QUE NO TINC PROU DINERS, NO PUC MATRICULAR LA MEVA FILLA A L’ESCOLA. L’ANY QUE VE COMENÇARÀ A TREBALLAR. ESTIC MOLT PREOCUPAT PEL FUTUR DELS MEUS INFANTS PERQUÈ EL MEU SOU ÉS MOLT BAIX. ” (Testimoni de l’Índia)

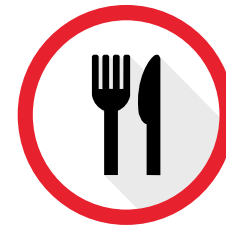
“ NO PODEM MARXAR DE LA FÀBRICA NI QUAN ENS NEGUEM A FER HORES EXTRES, JA QUE L’EMPRESA DECIDEIX A QUINA HORA SURTEN ELS AUTOBUSOS. ” (Testimoni de Bulgària)

“ GAIREBÉ SEMPRE ESTIC TREBALLANT A LA FÀBRICA O A CASA. NO TINC TEMPS PER DESCANSAR. ” (Testimoni de l’Índia)

“ VAN ACOMIADAR UN COMPANYY QUE S’HAVIA DESMAIAT. ” (Testimoni de Bulgària)

PAGAMENT D’UN SALARI DIGNE

1

ALIMENTACIÓ

2

HABITATGE

3

SALUT

4

EDUCACIÓ

5

ROBA

6

TRANSPORT

7

ESTALVIS

NOTES

¹ <https://about.hm.com/en/about-us/markets-and-expansion/store-count-per-brand.html>

² H&M (2013): *H&M's roadmap towards a fair living wage in the textile industry*.

³ Relació de proveïdors del Grup H&M: <http://sustainability.hm.com/en/sustainability/downloads-resources/resources/supplier-list.html> - last accessed 1/8/2018

⁴ Salari digne segons la Campanya Roba Neta: <https://cleanclothes.org/livingwage>

⁵ <https://turnaroundhm.org/wage-research-september-2018>

⁶ Joel Preston, CENTRAL (Cambodja) i Carin Leffler, Future In Our Hands (Noruega): <https://cleanclothes.org/resources/national-cccs/when-best-is-far-from-good-enough-violations-of-workers2019-rights-at-four-of-h-m-best-in-class-suppliers-in-cambodia>

⁷ Totes les conversions a euros i dòlars són segons OANDA el 15 de maig de 2018 (període analitzat), excepte quan s'indica una altra cosa.

⁸ $507 / (176 + 4 \text{ setmanes} \times (5 \times 4 \times 1,5 + 24 \times 1,75 \text{ bonificació en concepte d'hores extraordinàries})) = 1,09$ levs búlgars (BGN) per hora. $1,09 \times 176 = 192$ BGN (salari mensual net per una jornada laboral normal).

⁹ El salari mínim brut és de 510 BGN.

¹⁰ = 60% de 880 BGN (desembre de 2017) NSI (2018). *Average monthly wages and salaries of the employees under labour contract in 2017*. Disponible a <http://www.nsi.bg/bg/content/3928/%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%BE-%D0%BD%D0%B8%D0%B2%D0%BE>. Última consulta: 15 d'abril de 2018. Conversió a euros i dòlars: OANDA, 15 de desembre de 2017.

¹¹ Llindar de risc de pobresa, dos adults amb dos infants menors de 14 anys (2017). Dades de la UE sobre ingressos i condicions de vida (UE-SILC). Font: Institut Nacional d'Estadística de la República de Bulgària: indicadors de pobresa i exclusió social a escala nacional: <http://www.nsi.bg/en/content/8294/poverty-and-social-inclusion-indicators-national-level>, última consulta: 24 de juny de 2018. Càlcul: $8.848 \text{ BGN} / 12 = 737 \text{ BGN/mes}$; $4.524 \text{ EUR} / 12 = 377 \text{ EUR}$. Conversió a euros i dòlars: OANDA (1 de juliol de 2017).

¹² *OffNews* (2017). "CITUB Ask for a Minimum Wage of 800 BGN". Disponible a: <https://offnews.bg/obshtestvo/knsb-poiska-800-leva-minimalna-zaplata-654390.html>. Última consulta: 15 d'abril de 2018.

Segons CITUB, com que el PIB de Bulgària ha augmentat el 4,5-5 %, el salari mitjà mensual hauria de créixer 120-150 levs, mentre que el salari mínim hauria d'augmentar 50-60 levs anualment.

¹³ Segons la confederació de sindicats Podkrepa, si la productivitat és dues vegades menys que la mitjana de la UE i els salaris cinc vegades més baixos, llavors els salaris de Bulgària s'han devaluat per 2,5. Per tant, segons aquesta organització, en realitat el salari mínim hauria d'ascendir almenys fins als 1.000 levs abans que s'acabi el mandat de l'actual govern, que hauria de ser el 2021. *News.bg* (2017). "KT Podkrepa Ask for a Minimum Wage of 1000 BGN". Disponible a: <https://news.bg/finance/1000-leva-minimalna-rabotna-zaplata-iskat-ot-kt-podkrepa.html>. Última consulta: 15 d'abril de 2018.

¹⁴ Segons el personal entrevistat i les dades de Numbeo, quan les estimacions del personal eren extremadament baixes o no va proposar cap quantitat. https://www.numbeo.com/cost-of-living/country_result.jsp?country=Bulgaria; última consulta: 14/5/2018.

¹⁵ Sindicat KNSB/Institut d'Estudis Socials i Sindicals del CITUB: càlcul de les despeses mínimes per viure dignament/salari digne mínim. El càlcul inclou despeses d'alimentació, habitatge, subministraments (electricitat, calefacció, aigua), sanitat, educació, transports i vacances, però no inclou roba, cultura, comunicació i estalvis per a imprevistos. Font: <http://www.knsb-bg.org/index.php/%D0%B2%D1%81%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B8-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/522-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%89%D0%B0%D0%BD%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D1%82%D1%80%D1%83%D0%B4%D0%B0/4778-2340>

¹⁶ Totes les conversions a euros i dòlars són segons OANDA el 15 de maig de 2018 (període analitzat), excepte quan s'indica una altra cosa.

¹⁷ Sindicat Türk-İş (2018): <https://bit.ly/2Kb2FGU>, desembre de 2017. Conversions a euros i dòlars: OANDA, 15/12/2017.

¹⁸ Ministeri d'Economia turc, febrer de 2018 (<https://bit.ly/2K8ZYG3>), OANDA, 15 de febrer de 2018.

¹⁹ Per a una llar de quatre persones. Centre de recerca i desenvolupament Kamu-Sen: <https://bit.ly/2MjCzhM>. OANDA, 15 de juny de 2017.

²⁰ Per a una llar de quatre persones. Recerca de la Confederació sindical Türk-İş: <https://bit.ly/2Mn8M7Q> / <http://www.turkis.org.tr/default.asp>. OANDA, 15 de febrer de 2018.

²¹ Segons el personal entrevistat i les dades de Numbeo, quan les estimacions del personal eren extremadament baixes o no va proposar cap quantitat. https://www.numbeo.com/cost-of-living/country_result.jsp?country=Bulgaria. Última consulta: 14/5/2018

²² Totes les conversions a euros i dòlars són segons OANDA el 15 de juny de 2018 (període analitzat), excepte quan s'indica una altra cosa.

²³ Els canvis legislatius de 2018 han fet que les contribucions obligatòries a la Seguretat Social les hagin d'assumir les empreses (brut = net).

²⁴ OANDA, 1 de maig de 2018.

²⁵ OANDA, 1 de juliol de 2017.

²⁶ Totes les conversions a euros i dòlars (EUA) són segons OANDA el 15 de març de 2018 (període analitzat), excepte quan s'indica una altra cosa.

²⁷ El govern indi ha acceptat la proposta de 18.000 rupies mensuals com a nou salari mínim del funcionariat del govern central.

²⁸ OANDA, 1 de juliol de 2017.

²⁹ Vegeu <https://turnaroundhm.org/2018-07-10/>

³⁰ Vegeu <https://cleanclothes.org/news/2018/08/28/brands-support-for-a-living-wage-for-garment-workers-in-bangladesh>

³¹ <https://actonlivingwages.com/>

Aquest informe forma part de la campanya "Turn Around, H&M!", coordinada per la Campanya Roba Neta amb el suport d'International Labor Rights Forum i wemove.eu.

turnaroundhm.org

#TurnAroundHM #FesUnGirHM #LivingWageNow

Autoria: Dr. Bettina Musiolek (Entwicklungspolitisches Netzwerk Sachsen/ Campanya Roba Neta).

Equip de recerca: Madlen Nikolova, Georgi Medarov (Bulgària); Varduhi Balyan, Tayfur Onat (Campanya Roba Neta, Turquia); Society for Labour and Development (Índia) i Len Leng (Cambodja).

Disseny i maquetació: Devi Adamo.

Edició: Neva Nahtigal.

Correcció: Helen Gimber.

Traducció al català: L'Apòstrof, SCCL. **Edició:** SETEM Catalunya.

Contacte (recerca): bettina.musiolek@einwelt-sachsen.de

Contacte (campanya): info@turnaroundhm.org

SETEMBRE DE 2018